

Dictadures i Democràcies al Segle XX

Codi: 100383

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Martí Marin Corbera

Correu electrònic: Marti.Marin@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha

Objectius

L'assignatura té per objectiu l'anàlisi de les relacions entre dictadura i democràcia en el segle XX, tant en el nivell de les relacions internacionals entre estats governats per diferents sistemes polítics d'un i altre signe, com en el nivell del desenvolupament polític interior. El fil conductor serà la utilització de l'exemple dels Estats Units d'Amèrica del Nord com a model de democràcia, la seva evolució interna i les seves relacions internacionals.

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Avaluar críticament les fonts i els models teòrics per analitzar les diverses etapes històriques.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.

3. Identificar i utilitzar apropiadament fonts d'informació per a la recerca històrica, especialment sobre règims polítics contemporanis.
4. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
5. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
6. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
7. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
8. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
9. Sintetitzar críticament les diverses explicacions historiogràfiques sobre l'aparició i l'evolució dels règims polítics en l'època contemporània.
10. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
11. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

Introducció: dictadures i democràcies, conceptes generals.

1. La construcció dels EE.UU. en el segle XIX.
2. Els EE.UU. en el món d'Entreguerres.
3. *América* en els escenaris asiàtic i llatinoamericà fins a la II Guerra Mundial (dictadures i democràcies).
4. La II Guerra Mundial: el punt d'inflexió.
5. La Guerra Freda: el somni d'un imperi universal *consentit*.
6. Epíleg: de la supremacia al caos (de 1991 als nostres dies)

Metodologia

- Classes magistrals
- Pràctiques d'àula
- Presentació oral de treballs
- Elaboració de treballs
- Lectura d'articles

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	45	1,8	3, 5, 6, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	2, 3, 5, 6, 7, 10
Tipus: Autònomes			

Elaboració d'un article (30.000 caràcters)	15	0,6	1, 2, 6, 7, 8, 9, 10
Elaboració d'un treball de dimensions reduïdes (10.000 caràcters)	5	0,2	1, 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11
Estudi personal	40	1,6	1, 3, 4, 9
Lectura de textos	8	0,32	1, 4, 9

Avaluació

L'examen se centrarà en l'anàlisi de materials i es podrà efectuar amb apunts, llibres i suport informàtic.

L'article tindrà com a objecte d'estudi un film de ficció, duna llista preestablerta que estarà disponible des del primer dia del curs al Campus Virtual.

El treball de dimensions reduïdes tractarà sobre un dels temes d'un llistat preestablert que estarà disponible des del primer dia del curs al Campus Virtual.

En funció de l'evolució del curs se seleccionaran, com a màxim, tres textos significatius d'època i de caràcter breu, de lectura obligatòria. A l'examen s'hi podrà fer referència.

En el moment de realització/lliurament de cada activitat avaluativa, el professorat informarà (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Totes les activitats d'avaluació seran reavaluables de forma independent, mantenint el seu pes en la nota total.

L'estudiant rebrà la qualificació de No avaluable sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració d'un article (30.000 caràcters)	35%	15	0,6	1, 2, 6, 7, 8, 9, 10
Elaboració d'un treball de dimensions reduïdes (10.000 caràcters)	15%	5	0,2	1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11
Examen	50%	2	0,08	2, 3, 4, 9, 10

Bibliografia

Manuels i obres generals i col·lectives sobre història universal del segle XX:

ALDCROFT, Derek H.; De Versailles a Wall Street, 1919-1929; KINDLEBERGER, C.P.; La crisis económica, 1929-1939; MILWARD, A.S.; La Segunda Guerra Mundial, 1939-1945; VAN DER WEE, H.; Prosperidad y crisis. Reconstrucción, crecimiento y cambio, 1945-1980, vols.3 a 6 de la "Historia Económica Mundial del Siglo XX", Crítica, Barcelona, 1986.

HOBSBAWM, Eric; Historia del Siglo XX, Crítica, Barcelona, 1995.

LEFFLER, Melvyn P. & PAINTER, David S. (eds.); *Origins of the Cold War. An International History*, Routledge, Nova York/Londres, 2005 ed.revisada i augmentada [1994].

LEFFLER, Melvyn P. i WESTAD, Odd A. (eds.), *The Cambridge History of the Cold War*, 3 vols., Cambridge University Press, 2010.

VEIGA, Francisco, *El desequilibrio como orden. Una historia de la Posguerra Fría, 1990-2008*, Alianza, Madrid, 2009.

VEIGA, Francisco; DA CAL, Enric U.; DUARTE, Ángel, *La paz simulada. Una historia de la Guerra Fría*, Alianza, Madrid, 1997.

WESTAD, Odd A.; *The Global Cold War*, Cambridge University Press, 2007.

Manuals (mooolt) elementals sobre història del Estats Units:

ADAMS, Willi P.; *Los Estados Unidos de América, Siglo XXI*, Madrid, 1977.

JENKINS, Philip; *Breve historia de Estados Unidos*, Alianza, Madrid, 2005 [2a.ed.].

JONES, M.A.; *Historia de Estados Unidos, 1607-1992*, Cátedra, Madrid, 1996.

MAUROIS, André; *Historia de los Estados Unidos*, Surco, Barcelona, 1957 [Círculo de Lectores, 1972]

Reflexions sobre «la natura» dels EE.EE.:

HOFSTADTER, Richard, *Social Darwinism in American Thought*, Beacon Press., Boston, 1992.

ISENBERG, Nancy ; *White Trash. The 400-Year Untold History of Class in America*, Atlantic Books, London, 2016.

TOCQUEVILLE, Alexis de, *La democracia en América*, Alianza, Madrid, 1980[1835-40].

ZINN, Howard, *La otra historia de los Estados Unidos: desde 1492 hasta hoy*, Argitaletxe HIRU, Ondarribia, 1997.

Algunes coses sobre els nadius americans i el Wild West:

BROWN, Dee, *Enterrad mi corazón en Wounded Knee*, Bruguera, Barcelona, 1973.

DUNBAR-ORTIZ, Roxanne, *La historia indígena de Estados Unidos*, Capitan Swing, Madrid, 2018.

HÄMÄLÄINEN, Pekka, *El imperio comanche*, Península, Barcelona, 2011.

JACQUIN, Philip., *Storia degli indiani d'America*, Mondadori, Milà, 1984 [1976].

WALSH, Margaret, *The American West. Visions and Revisions*, Cambridge University Press, 2005.

Societat, política i cultura als EE.UU. (abans de la II Guerra Mundial):

BRINKLEY, Alan. *Voices of Protest: Huey Long, Father Coughlin, & the Great Depression*. Nova York: Vintage Books, 1983.

ESPASA, Andreu, *Historia del New Deal. Conflicto y reforma durante la Gran Depresión*, Los Libros de la Catarata, Madrid, 2020.

FONER, Eric; *A Short History of the Reconstruction, 1863-77*, Harper & Row, N.York, 1990.

FONER, Eric & MAHONEY, Olivia; *A House Divided. American in the Age of Lincoln*, Chicago Historical Society et al, N.York et al, 1991.

FONER, Eric (ed.); Our Lincoln. New Perspectives on Lincoln and his World, W.W.Norton & Company, N.York, 2008.

HOGAN, J. Michael, and Glen WILLIAMS. "The Rusticity and Religiosity of Huey P. Long." Rhetoric and Public Affairs, vol. 7, no. 2, 2004, pp. 149-171.

WALTERS, Ronald G.; American Reformers, 1815-1860, Hill & Wang, N.York, 1978.

WATSON, Harry L.; Libertu and Power. The Politics of Jacksonian America, Hill & Wang, N.York, 1990.

Societat, política i cultura als EE.UU. (des de la II Guerra Mundial):

ABRAMS, Richard M., America Transformed. Sixty Years of Revolutionary Change, 1941-2001, Cambrigde University Press, 2008.

BROWNLEE, W.Elliot, Funding the Modern American State, 1941-1995. The Rise and Fall of the Era of Easy Finance, Cambrigde University Press, 2003

KASPI, André; John F. Kennedy, Salvat, Barcelona, 1995.

KRUGMAN, Paul; El internacionalismo "moderno". La economía internacional y las mentiras de la competitividad, Crítica, Barcelona, 1997.

KRUGMAN, Paul; El retorno de la economía de la depresión y la crisis actual, Crítica, Barcelona, 2009.

KRUGMAN, Paul; Contra los zombis. Economía, política y la lucha por un futuro mejor, Crítica, Barcelona, 2020.

LEFFLER, Melvyn P.; A Preponderance of Power. National Security, Truman Administration and the Cold War, Stanford University Press, 1992.

PETIGNY, Alan; The Permissive Society. America, 1941-1965, Cambrigde University Press., 2009.

PERLSTEIN, Rick; Nixonland: The Rise of a President and the Fracturing of America: America's Second Civil War and the Divisive Legacy of Richard Nixon, 1965-1972, Scribner Books Co., 2009 [2008].

PERLSTEIN, Rick; Before the Storm: Barry Goldwater and the Unmaking of the American Consensus, Nation books, 2009 [2001].

PERLSTEIN, Rick; The Invisible Bridge: The Fall of Nixon and the Rise of Reagan, Simon & Schuster, 2015 [2014].

PERLSTEIN, Rick; Reaganland: America's Right Turn 1976-1980, Simon & Schuster, 2020.

RIEFF, David; A punta de pistola. Sueños democráticos e intervenciones armadas, Debate, Madrid, 2007.

WOODWARD, Bob; Los comandantes, Ediciones B, Madrid, 1991.

WILSON, Robert H., GLICKMAN, Norman J., LYNN, Laurence E. jr., LBJ's Neglected Legacy: How Lyndon Johnson Reshaped Domestic Policy and Government, University of Texas Press, 2015

Àsia Oriental:

BEASLEY, William G., Historia contemporánea de Japón, Alianza, Madrid, 1995.

BICKERS, Robert; Out of China. How the Chinese Ended the Era of Western Domination, Allen Lane, London, 2017.

CHUNG, Dooeum; Élitist Fascism. Chiang Kai-shek's Blueshirts in 1930s China. Ashgate, Aldershot, 2000.

CLARK, Donald N., Living Dangerously in Korea. The Western Experience, Eastbrigde, Norwalk, 2003.

DALLOZ, Jacques; La guerre d'Indochine, 1945-1954, Du Seuil, París, 1987.

EASTMAN, Lloyd E.; The Abortive Revolution. China under Nationalist Rule, 1927-1937, Harvard University Press, Cambridge, 1990.

GERNET, Jean.; Le Monde Chinois. 3. L'époque contemporaine. XXème. Siècle, Armand Colin, París, 2005.

GRAVEREAU, Jacques; Le Japon au XXème Siècle, Du Seuil, París 1993.

HALL, Mitchell K.; La guerra del Vietnam, Il Mulino, Bologna, 2003.

JIAN, Chen; La China de Mao y la Guerra Fría, Paidós, Barcelona, 2005.

MOYAR, Mark, Triumph Forsaken. The Vietnam War, 1954-1965, Cambridge University Press. 2009.

La Unió Soviètica i el Bloc de l'Est:

LEFFLER, Melvyn P.; La guerra después de la guerra. Estados Unidos, la Unión Soviética y la Guerra Fría, Crítica, Barcelona, 2008.

MEYER, Jean; Rusia y sus imperios (1894-2005), Tusquets, Barcelona, 2007.

MINER, Steven M., Stalin's Holy War. Religion, Nationalism, and Alliance Politics, 1941-1945, University of North Carolina Press, 2003.

NAIMARK, Norman & GIBIANSKII, Leonid (eds.), The Establishment of Communist Regimes in Eastern Europe, 1944-1949, Westview Press, Boulder (Colorado), 1997.

POWASKI, Ronald E.; La Guerra Fría: los Estados Unidos y la Unión Soviética, Crítica, Barcelona, 2000.

ZUBOK, Vladislav M. & PLESHAKOV, Constantin, Inside the Kremlin's Cold War. From Stalin to Khrushchev, Harvard College, 1996.

ZUBOK, Vladislav M., Un imperio fallido. La Unión Soviética durante la Guerra Fría, Crítica, Barcelona, 2008.

Europa Occidental:

ALEXANDER, G.M., The Prelude to the Truman Doctrine. British Policy in Greece, 1944-1947, Clarendon Press, Oxford, 1982.

CHARLE, Christophe; La crise des sociétés impériales. Allemagne, France, Grande-Bretagne, 1900-1940, Seuil, París, 2001.

GERWARTH, Richard; Los vencidos. Por qué la I Guerra Mundial no terminó del todo (1917-1923), Galaxia Gutenberg, Barcelona, 2017.

JUDT, Tony, Postguerra. Una historia de Europa desde 1945, Taurus, Madrid, 2006.

KERSHAW, Ian; Descenso a los infiernos. Europa, 1914-1949, Crítica, Barcelona, 2016.

LOWE, Keith., Continente salvaje. Europa después de la Segunda Guerra Mundial, Galaxia Gutenberg, Barcelona, 2015.

MAZOWER, Mark; La Europa negra. Desde la Gran Guerra a la caída del comunismo, Barlin Libros, Madrid, 2018.

TOOZE, Adam; El diluvio. La Gran Guerra y la reconstrucción del Orden Mundial (1916-1931), Crítica, Barcelona, 2018.

América Latina:

BETHELL, Leslie (ed.); Historia de América Latina, diversos vols., Crítica, Barcelona, 1992.

CARMAGNANI, Marcelo; Estado y sociedad en América Latina, 1830-1950, Crítica, Barcelona, 1992.

SKIDMORE, Thomas E. i SMITH, Peter H.; Historia contemporánea de América Latina. Siglo XX, Crítica, Barcelona, 1999.

Orient Mitjà:

AL-RASHEED, Madawi; Historia de Arabia Saudí, Cambridge Univ. Press, 2003.

ACHCAR, Gilbert i WARSCHAWSKI, Michel; La guerra de los 33 días. Israel contra Hezbolá en el Líbano y sus consecuencias, Icaria, Barcelona, 2007

CORM, Georges; Le Proche-Orient éclaté, 1956-2003, Gallimard, París, 2002.

KEDDIE, Nikki R.; El Irán Moderno, Vértice, Barcelona et al, 2007.

LITTELL, Jonathan; Chechenia, año III, RBA, Barcelona, 2010.

PAPPE, Ilan; Historia de la Palestina Moderna. Un territorio, dos pueblos, Akal, Madrid, 2007.

SAYIGH, Yezid i SHLAIM, Avi.; Cold war and the Middle East, Clarendon Press, Oxford, 1997.

SHLAIM, Avi i ROGAN, Eugene L. (eds.); La guerra per la Palestina. Riscrivere la storia del 1948, Il Ponte, Bologna, 2004.

TRIPP, Charles, Historia de Iraq, Cambridge University Press, 2003.

VIORST, Milton; Tormenta en Oriente Próximo. El choque entre el oriente musulmán y el occidente cristiano, Debate, Barcelona, 2006.

Àfrica:

HUBAND, Mark; África después de la Guerra Fría: la promesa rota de un continente, Paidós, Barcelona, 2004.

MARTÍNEZ CARRERAS, José U.; Africa subsahariana, 1885-1990. Del colonialismo a la descolonización, Síntesis, Madrid, 1993.

WESSELING, H.L.; Divide y vencerás. El reparto de África (1880-1914), Península, Barcelona, 1999.

La II Guerra Mundial:

BOURKE, Joanna; La Segona Guerra Mundial. Història de les víctimes, Empúries, Barcelona, 2003.

CALVOCORESSI, Peter / WINT, Guy; Guerra total, 2 vols., Alianza, Madrid, 1979.

COLLOTTI, Enzo; L'europa nazista. Il progetto di un nuovo ordine europeo (1939-1945), Giunti, Florència, 2002.

LOWE, Keath, El miedo y la libertad. Como nos cambió la Segunda Mundial, Galaxia Gutenberg, Barcelona, 2017.

PARKER, Robert A.C.; Historia de la Segunda Guerra Mundial, Prensas Universitarias de Zaragoza, 1998.

TOOZE, Adam; The Wages of Destruction. The Making and Breaking of the Nazi Economy, Penguin Books, London et al, 2007.

Partits polítics:

BIBBY, John F.; Politics, Parties and Elections in America, Nelson Hall, Chicago, 1996.

FONER, Eric; Free Soil, Free Labour, Free Men. The Ideology of the Republican Party before the Civil War, Oxford University Press., N.York, 1995.

GOULD, Lewis L.; The Republicans. A History of the Grand Old Party, Oxford University Press, N.York, 2014.

ROSENSTONE, Steven J., BEHR, Roy L. & LAZARUS, Edward H.; Third Parties in America. Citizen Response to Major Party Failure, Princeton University Presss., 2018 [segona ed. corregida i ampliada, 1996].

SUNDQUIST, James L.; Dynamics of the Party System . Alignment and Realignment of Political Parties in the United States , The Brookings Institution, Washington D.C., 1983.

EE.UU. i el cinema:

RUBIO POBES, Coro (coord.), La historia a través del cine. Estados Unidos, una mirada a su imaginario colectivo, Servicio de Publicaciones de la Universidad del País Vasco, 2010. [descarregable a Dialnet]

Sèries documentals:

- Pat MITCHELL & Jeremy ISAACS (eds.), Cold War, 1998, CNN, 24 episodis. Consultable en versió original a:

<https://www.youtube.com/watch?v=22KIQ1QNhE&list=PL3H6z037pboGWTxs3xGP7HRGrQ5dOQdGc>

i doblada en castellà a:

https://www.youtube.com/watch?v=IXeNFCTfbU0&index=1&list=PLqAiJ3i-9oRq5E1FfC1dayk1Q6jdau_46

- John ELSE, The Great Depression, 1993, Blackside, 7 episodis.

Consultable en versió original a:

<https://www.youtube.com/watch?v=VjH4pCatx0I&list=PLNKKKWWQywFNZh4xL9Okf3xkZc0g0spND>

Programari
